

راننده اختصاصی پدر بزرگ‌ها و مادر بزرگ‌ها

«مهدی دل‌آوری»، طبله ۲۳ ساله‌ای است که با همسرش در روز انتخابات، آرزوی سالمندانی را که توانایی رفتن پای صندوق رأی نداشتند، برآورده کرد.

فیلم کمک‌رسانی به پدر بزرگ‌ها و مادر بزرگ‌ها را با اسکن این کد ببینید.

خانه سفید «توریگ»

این خانه سفید، خانه یک زوج به نام مهبی‌بی و اسماعیل اهل روستای «توریگ» است که به همراه پسر کوچکشان احمد رضا و مادر بزرگشان آنجا ساکن شده‌اند. خانه‌ای که با کمک سروش صلواتیان، فعال اجتماعی در همین تابستان و در مدت کمی ساخته شد و حالا تنها خانه سفید این روستاست. چرا سفید؟ چون جذب گرما در نور سفید کمتر است و به روستا هم ظاهر قشنگ‌تری می‌دهد.

فیلم ساخت خانه سفید توریگ را با اسکن این کد ببینید.

زرها برای تعزیه بافته می‌شوند

محمد اسماعیل حسنی تنها هنرمند زرباف قزوین از زیر و بم این هنر می‌گوید

گزارش
راحله عبدالحسینی
روزنامه‌نگار

زربافی و تعزیه

محرم که از راه می‌رسد، انگار رفت‌وآمد به کارگاه استاد محمد اسماعیل حسنی هم بیشتر می‌شود. برخی برای تماشای زرها و کلاهخودهایی که بافته به کارگاه می‌آیند و برخی دیگر برای نمایش تعزیه، زره یا کلاهخود سفارش می‌دهند. او به همشهری می‌گوید: «هنر زربافی کاربرد خاصی دارد و به دنبال آن مشتری خاص، هنر زربافی بیشتر برای لباس‌های تعزیه‌خوان‌ها استفاده می‌شود.»

قزوین؛ خاستگاه زربافی

تورق کتاب‌های تاریخ هنر نشان می‌دهد که سابقه زربافی در ایران با عهد صفوی بازمی‌گردد. حسنی در توضیح بیشتر می‌گوید: «قزوین در زمان صفویه بیش از ۵۰ سال پایتخت ایران بود. با رونق مراسم روضه‌خوانی، شبیه‌خوانی و تعزیه‌خوانی در قزوین، زربافی هم جایگاه منحصر به فردی پیدا کرد. در استان اصفهان و استان مرکزی هم هنرمندان زرباف بودند.»

تعزیه‌خوان بودم

رشد هنر زربافی در دل آیین تعزیه سبب شده بود تا معمولاً هنرمندان زرباف روزگار قدیم، دستی هم در اجرای هنر تعزیه داشته باشند؛ درست مثل محمد اسماعیل حسنی. می‌گوید: «سال ۱۳۵۸ وقتی ۱۲ ساله بودم، همراه دایی‌ام، زنده‌یاد رضا مشایخی که از اسطوره‌های تعزیه ایران بود، تعزیه‌خوانی بچه‌ها را تجربه کردم. بعدها علی‌کبر خونی و بعد قاسم خونی را اجرا می‌کردم.» خاطرات جوانی این هنرمند زرباف با رفت‌وآمد با استادان زربافی قزوین از جمله محمدرضا بابعلی‌برها و حاج اسماعیل بابایی (پدر شهید عباس بابایی) گره خورده است.

ظرفیت راه آهن، در تردد زائران به آذربایجان غربی مورد استفاده قرار گیرد
محمدصادق معتمدیان، استاندار آذربایجان غربی: از ظرفیت‌های حمل و نقل ریلی در تردد زائران به استان استفاده شود. با ایجاد یک ترمینال ویژه برای زائرین در محل کربلای معلی و یا نجف اشرف و راه‌نمایی زائران برای بازگشت از مسیر ترمچین، پیش‌بینی‌های لازم صورت گیرد.

عم‌کیارم نوحه‌خوانی خاص ابرکوهی‌ها

ابرکوهی‌ها با آداب خاص خودشان در ایام محرم و صفر سوگواری می‌کنند. به گزارش همشهری، سبک زنجیرزنی، موسیقی خاص طبل و شیپور، معماری گردانی، ششده گردانی، آیین عم‌کیارم و جوش دور، از آداب و رسوم عزاداری ابرکوه در ماه محرم است که در فهرست آثار ملی غیرملموس به ثبت رسیده است. پژوهش‌ها نشان می‌دهد حدود یک قرن پیش عالمی به نام «قامیرزا عبدالغنی» سبک رایج عزاداری در ابرکوه را از نجف عراق وارد این شهرستان کرد.

نوای شیپور

شیپورزن‌ها با دمی‌دن در شیپور با نوای بلند به کوتاه «بدو بیبا، بدو بیبا» مردم شهر را برای حضور در هیئت‌های عزاداری فرامی‌خوانند. نوای موسیقی محرم ابرکوه که طبل زنان با ریتم منظم و خاصی در هیئت‌های زنجیرزنی می‌نوازند، به شکل‌های مختلف نواخته می‌شود.

آیین عزاداری عم‌کیارم

عم‌کیارم، نوعی عزاداری مختص شب عاشورا در ابرکوه است. در این آیین بعد از پایان مراسم روضه‌خوانی در شب اول محرم، افراد جوش دور می‌زنند. در این جوش دور نوحه‌های مختلفی می‌خوانند که مشهورترین آن «عم‌کیار عباس» است: «ای شه یارم عباس‌ای تاج‌دارم عباس اینگر سوی سکنینه عم‌کیارم عباس/ رفتی که آوری آب از بهر طفل بی‌تاب/ مردم، مرا تو در سباب/ عم‌کیارم عباس/ ابا ساربان بگویند/ اگر گریه سکنینه تا بر شتر نیندند/ محمل به روز باران/ عم‌کیارم عباس‌ای شه یارم عباس/ زینب ز ناله گفتا/ با میر ناقه‌داران/ راه شتر سواران/ برخاک و خون بدیدند/ اجساد تاج‌داران/ رفتی که آوری آب از بهر طفل بی‌تاب/ مردم، مرا تو در سباب/ از بهر طفل بی‌تاب»

برای دیدن فیلم آیین عم‌کیارم در اسکن کنید

۱۴ فقره

اراضی ملی استان سمنان رفع تصرف و به منابع طبیعی کشور بازگشت داده شد. علیرضا ابوطالبی، فرمانده یگان حفاظت منابع طبیعی سمنان نیز اعلام کرد: طی ۳ ماهه نخست سال جاری ۳۱ پرونده تخریب منابع طبیعی در این استان تشکیل شد. به گفته او، حجم تخریب منابع طبیعی در این پرونده‌ها ۱۹۵ هزار و ۶۸۰ مترمربع است.

۵۵۰ نقطه

کشور در فاز نخست به سامانه هشدار سیل تجهیز شد و به گفته سحر تاجپوش، رئیس سازمان هواشناسی، در فاز دوم ۳۰۰ نقطه دیگر نیز به سامانه هشدار سیل تجهیز می‌شود. به گفته تاجپوش، در دولت سیزدهم ۲۵۰ ایستگاه هواشناسی از جمله رادار هواشناسی لرستان نیز به بهره‌برداری رسید.

آتش به جان پارک ملی کرخه افتاد

مدیرکل حفاظت محیط‌زیست خوزستان از وقوع آتش‌سوزی بسیار گسترده در پارک ملی کرخه خبر داد. داود میرشکار به ایستگاه گفت: متأسفانه آتش‌سوزی بسیار گسترده‌ای در پارک ملی کرخه رخ داده است به گونه‌ای که در غرب و شرق رودخانه کرخه آتش‌سوزی وجود دارد. وی با اشاره به اینکه این آتش‌سوزی از حدود ساعت ۱۲ ظهر روز یکشنبه آغاز شد، افزود: با توجه به وزش شدید باد، آتش رو به گسترش بود که از فرمانداری، بخش‌داری و نیروهای مردمی برای مهار آتش به کمک آمدند. میرشکار گفت: هماهنگی برای اعزام بالگرد آپبش انجام شد اما با توجه به تاریکی هوا امکان استفاده از بالگرد وجود نداشت. در نهایت حدود ساعت ۴ پامداد دیروز (۱۸ تیرماه) آتش مهار شد. اگر آتش مهار نمی‌شد بالگرد آپبش امروز به محل حادثه اعزام می‌شد. وی با اشاره به شرایط نامطلوب پارک ملی کرخه در زمان وقوع آتش‌سوزی، بیان کرد: از طریق ایجاد آتش‌بر با استفاده از تجهیزات سنگین از گسترش آتش جلوگیری کردیم و در نهایت آتش مهار شد.

مهاجرت «ماهی سفید» از تالاب انزلی

آلودگی تالاب انزلی منجر به کاهش اکسیژن و مرگ و مهاجرت نیمی از ماهیان این تالاب شد

گزارش
زهرا رفیعی
روزنامه‌نگار

تالاب انزلی روزهای خوبی را سپری نمی‌کند؛ تالابی که روزگاری به‌طور

ماهیان بومی
تاسماهی ایرانی، اردک‌ماهی، اسپله، سرخ‌باله، سوف تالابی و سیم

ماهیان مهاجم خوراکی
کیور، علفخوار، بیگ‌هد، فیتوفاگ و کیور معمولی اصلاح نژاد شده، کاراس و تیزه‌کولی

ماهیان مهاجر
ماهی سفید، سیاه‌کولی و شاه‌کولی

معضلاتی که جان ماهی‌ها را می‌گیرد
رسوب‌گذاری شدید، پساب کشاورزی، صنعتی و شهری، سنبل آبی، پسروری آب دریا، گرمایش جهانی

چیز زیادی باقی نگذاشته است. حالا خبر می‌رسد که این تالاب نیمی از ماهیان را به دلیل کاهش اکسیژن موجود در آب از دست داده و آبیان در حال فرار از این تالاب بین‌المللی هستند. تغییرات بنیادین اکوسیستمی، تنوع جانوران

آبی تالاب انزلی را به شدت تحت تأثیر قرار داده است. در بررسی سال ۱۴۰۲، تنها ۲۲ گونه ماهی یعنی نیمی از ۷۱ گونه شناسایی شده در گذشته یافت شدند و فراوانی بسیاری از این گونه‌ها در حد بسیار کمی قرار داشته است.

مواد موجود در پساب ورودی به تالاب انزلی
■ عناصر و یون‌های اصلی (کلسیم، منیزیم، آهن، منگنز، سدیم، آمونیاک، کربنات، سولفات و کلرید)
■ فلزات سمی و خطرناک (جیوه، کروم، نیکل، سرب و کادمیوم)
■ ترکیبات آلی یا مواد آلی مجزا مانند فنل و کلر میکروارگانیزم‌های بیماری‌زا

۸۰ هزار دلار
ارزش اقتصادی هر هکتار تالاب انزلی

۱۴ کیلوگرم در هکتار
حجم تولید ماهی در تالاب انزلی

۵-۱۰ درصد
میزان قابل صید ماهیان تالاب انزلی

۶۰۰ هزار تن
حجم رسوبات وارد شده به تالاب

۱۵ تن
حجم زباله شناور در تالاب

۴۰۰ هزار مترمکعب
ورود سالانه پساب کشاورزی به تالاب

۳۸۰ هزار مترمکعب
ورود سالانه فاضلاب شهری به تالاب

۱٫۲ میلیون نفر
ساکنان حوضه آبخیز تالاب

۲٫۲ میلیارد مترمکعب
ورودی سالانه آب به تالاب

۲۵۰۰۰ هکتار
وسعت تالاب

مشاهده جنگجوی بی‌رقیب در اردستان

گونه همه‌چیزخوار، نترس و نادر رودک عسل‌خوار در اردستان استان اصفهان دیده شد. این گونه که به گورکن هم معروف است، یکی از پرچرات‌ترین حیوانات وحش است که اگر در زیستگاهش شیر و پلنگ هم ببیند با آنها می‌جنگد. دیده‌شدن رودک عسل‌خوار در مناطق مرکزی ایران به دلیل آبی‌رفتن زیستگاه‌های طبیعی بسیار نادر به حساب می‌آید. این گونه در سراسر کشور در معرض انقراض است.

رودک عسل‌خوار همه‌چیزخوار است و از حشرات، چونگان، پرندگان، تخم‌ها و میوه‌ها و حتی خزندگان مثل مارهای بسیار سمی هم تغذیه می‌کند اما منظور که از نامش پیداست، علاقه خاصی به عسل دارد؛ در نتیجه در تعارض با جوامع محلی زنبوردار است. شب‌گرد است و می‌تواند برای پیدا کردن غذا یا ساختن پناهگاه به‌سرعت زمین را بکند. به‌علت ایجاد بوی بسیار تند و تپه‌وز آواز غده‌های زیردم، داشتن دندان‌های تیز و آرواره‌های قوی، پوست کلفت و چرم‌مانند و حالت تهاجمی به او لقب جنگجوی بی‌رقیب داده‌اند. این گونه تا ۵ تا ۸ سال در طبیعت و ۱۸ سال در اسارت زندگی می‌کند.

نام «گورکن» به‌دلیل عادت‌ها و مهارت‌های فوق‌العاده رودک عسل‌خوار در حفاری و کندن زمین به او داده شده است. در زبان فارسی، واژه «گور» به معنی حفره یا چاله و «کن» به معنی کندن است. این حیوان به‌طور قابل توجهی در کندن زمین مهارت دارد و از این توانایی برای یافتن غذا و ایجاد پناهگاه استفاده می‌کند.

۳۰ سانتی‌متر
طول دم

۷۰ سانتی‌متر
طول بدن

۱۴ کیلوگرم
وزن

رنگ: بخش بالایی بدن رودک عسل‌خوار سفید یا خاکستری روشن و بخش‌های پایینی سیاه است.